

Jura/Natur
J.nr.
Ref. clu/lar
Den 15. juni 2009

Vurdering af arealer til brug for testvindmøller i eller i nærheden af Natura 2000 områder, især fuglebeskyttelsesområder

Det fremgår af bilag fra By- og Landskabsstyrelsen af 2. februar 2009 om beskyttelsesinteresser og opsætning af vindmøller, at der gælder særlige regler til beskyttelse af Natura 2000 områder, herunder fuglebeskyttelsesområder. Disse regler gælder for alle planer og projekter, uanset størrelse, der kan påvirke disse områder.

Dette forhold gør sig også gældende ved udpegning af egnede arealer til opstilling af testvindmøller, hvilket bør indgå i grundlaget for en screening. Disse vindmøller er meget store, kræver omfattende anlægsarbejder og i driftsfasen lysafmærkning. Testformålet indebærer endvidere et højere aktivitetsniveau omkring møllerne i deres driftsfasen. Dertil kommer at en udpegning af arealer, der vil kunne anvendes til møllerne, bør foretages, så risikoen for en senere frasortering kan minimeres af hensyn til en hurtig realisering af projekterne.

Påvirkning i et Natura 2000 område eller ind i et Natura 2000 område

Vurdering af opstillinger af testvindmøller foretages altid i forhold til, om de kan påvirke et Natura 2000 område negativt i forhold til grundlaget for områdets udpegning.

Fuglebeskyttelsesområder er udpeget for at opnå eller opretholde en gunstig bevaringsstatus for bestemte fuglearter. En bedømmelse foretages på to niveauer, jf. § 7 i bekendtgørelse 408 af 1. maj 2007. Det skal først undersøges, om det kan udelukkes, at projektet kan påvirke et Natura 2000 område væsentligt. Her er tale om en første vurdering ('screening').

Vindmøller kan påvirke bl.a. fugleforekomster. Dokumentation herfor er tilvejebragt i en række sager, hvor påvirkningen konkret er vurderet. Det var især hensynet til fuglebeskyttelsesområdet, der var afgørende for valget af lokalisering af den nuværende prøvestation for vindmøller ved Høvsøre. Her var bl.a. planlagt placeringer i eller nær fuglebeskyttelsesområder, der blev fravalgt til fordel for Høvsøre, der ligger i en vis afstand fra sådanne områder. I nogle situationer er det vurderet, at projekter med vindmøller kan udformes, så de ikke skader, mens den modsatte konklusion er nået i andre. Det afhænger helt af en konkret vurdering, og der kan således ikke sluttes generelt om omfanget af påvirkningen ud fra de konkrete vurderinger.

Påvirkningen af fuglebeskyttelsesområder afspejles i Europa-Kommissionens aktuelle arbejde med et guidance document om vindenergi og naturbeskyttelse (status for dette arbejde vedlægges). Der foreligger endvidere en international publikation fra 2007, som samler erfaringer fra hele verden (Barrios, L. et de Lucas, M. (ed) 2007: Birds and Wind Farms. Risk Assessment and Mitigation. Quercus 2007).

Et projekt med testmøller med vindmøller op til 250 m til vingespids må på baggrund af erfaringer fra tidligere projekter kunne forventes som udgangspunkt at påvirke et fuglebeskyttelsesområde væsentligt, hvis møllerne opstilles i fuglebeskyttelsesområdet, og hvor fuglene yngler, søger føde eller trækker mellem forskellige lokaliteter. Tilsvarende gælder for møller, der opstilles tæt på fuglebeskyttelsesområder. Det indebærer, at der skal foretages en egentlig konsekvensvurdering, der skal dokumentere, at der ikke kan ske skade. I en sådan vurdering skal alle tænkelige forhold, som projektet kan påvirke med, kunne afvises at skade (omvendt bevisbyrde gælder). Direktivreglerne giver ikke mulighed for at fravige kravet om forudgående konsekvensvurdering.

Vurderingen skal efter EF-domstolens praksis foretages på bedst videnskabelige grundlag og skal foretages forud for evt. beslutning. Det kan indebære behov for forinden at gennemføre konkrete undersøgelser af fuglenes forekomst og påvirkningsmønstre, hvilket har været helt fast praksis ved vurderinger af lokalisering af f.eks. en række havvindmølleparker.

Forhold, der erfaringsmæssig inddrages i vurderingen af vindmøllers påvirkning, kan omfatte:

- forstyrrelser fra menneskelig aktivitet i anlægsfasen (støj, trafik m.v., både direkte og afledte (øget trafik)-også i afstand fra anlægget)
- ødelæggelse af levesteder (hvorvidt anlægget med tilhørende anlæg (veje etc.) skader levesteder direkte ved at lægge beslag på fysisk areal eller forudsætter ændringer i området)
- forstyrrelser i driftsfasen (f.eks. støj m.v., der reducerer fuglenes udnyttelse af området, øget menneskelig aktivitet til og fra mølleanlægget, som kan forstyrre fuglene, barriereeffekt af møllerne i forhold til fugles bevægelser til og fra det udpegede område, herunder kollisionsrisiko. DMU har i forbindelse med en vurdering af en ansøgning om møller ved Harboøre vurderet, at levesteder for ynglende vandfugle kan blive påvirket i en afstand på op til 400 m fra anlægget)
- kumulative effekter i forhold til eksisterende anlæg og aktiviteter i området. Her undersøges det, om vindmøllerne forøger påvirkningen af fuglene i sammenhæng med andre forhold i området.

Det skal bemærkes, at der i vurderingen også skal inddrages spørgsmål om anlæg placeret uden for fuglebeskyttelsesområdet, kan påvirke fuglene inde i området. Desuden kan området være udpeget som habitatområde, hvilket indebærer, at påvirkningen på bestemte naturtyper og levesteder for andre arter end fugle skal vurderes på helt tilsvarende vis (habitatdirektivets artikel 6, stk. 3).

Det kan således sammenfattes, at hvis et projekt kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en tilbundsående vurdering, jf. habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, som i forhold til bl.a. vindmøller på land er gennemført med regler i den såkaldte habitatbekendtgørelse (nr. 408 af 1. maj 2007). I tilfælde af en anlægslov, skal loven tilsvarende opfylde habitatdirektivets krav. Kun hvis vurderingen på bedste videnskabelige grundlag kan udelukke, at projektet påvirker området negativt, kan projektet tillades.

Baggrund for udpegning af fuglebeskyttelsesområder

Fuglebeskyttelsesområderne på land er udpeget i 1983 af den daværende Fredningsstyrelse, senere Skov- og Naturstyrelsen, på baggrund af forpligtelserne i fuglebeskyttelsesdirektivets artikel 4, stk. 1-2. Ansvar for at udpege områderne ligger fortsat hos miljøministeren, og er delegeret til By- og Landskabsstyrelsen. Baggrunden for udpegningerne er forekomsten af konkrete fuglearter, der enten står på direktivets bilag 1 eller forekommer regelmæssigt som rastende trækfugle i internationalt betydende antal. De konkrete fuglearter, der begrunder udpegningen af området ved Kallesmærsk, kan findes her:

[http://www.blst.dk/Natura2000plan/Natura2000omraader/Fuglebeskyttelse/Udpegningsgrundlag/ Kallesmærsk](http://www.blst.dk/Natura2000plan/Natura2000omraader/Fuglebeskyttelse/Udpegningsgrundlag/Kallesmærsk) hede. Kallesmærsk indgår i område nr. 50 og Stadil fjord i område nr. 41. Områderne er tillige udpeget - og godkendt af Europa-Kommissionen - som habitatområder.

Fravigelse af beskyttelsen og tilladelse af projekter af bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser

Om muligheden for at fravige beskyttelsen og tillade projekter af bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser henvises til bilaget af 2. februar 2009, men det skal påpeges, at en tilbundsående vurdering her vil være nødvendig, og at det fordres, at det kan påvises, at der ikke findes alternativer. Endelig vil det kræve gennemførelse af kompenserende foranstaltninger.

Procedure vedr. klager

En klage til Kommissionen giver ikke automatisk en umiddelbar reaktion fra Kommissionen. Mener Kommissionen, at der er et grundlag for klagen, kan kommissionen vælge at behandle den efter den pilotprojektmodel, som er etableret i forhold til Danmark. Det vil indebære, at klagen sendes i anonymiseret form til den danske regering, der udformer udkast til svar. Hvis Kommissionen er tilfreds sendes svaret til klager - ellers tager Kommissionen over og fører sagen videre som krænkelsessag med åbningskrivelse.

Kommissionen kan også vælge selv at tage sagen med det samme og enten stille spørgsmål til Danmark eller gå direkte til en åbningsskrivelse i henhold til Traktatens artikel 226. Derefter har Danmark 2 måneder til at svare, hvorefter Kommissionen kan vælge at henlægge sagen, bede om yderligere oplysninger eller afgive en begrundet udtalelse om at de anser sagen for at være en krænkelse af fællesskabsretten. Der er ingen tidsfrister for Kommissionens reaktioner, så kun når Kommissionen træffer formel beslutning om henlæggelse, kan man vide sig sikker på at sagen er lukket. En sag kan stå åben i flere år.

En begrundet udtalelse skal besvares inden for 2 måneder, hvorefter Kommissionen beslutter om sagen kan henlægges eller der skal rejses sag ved EF domstolen. Der er heller ingen tidsgrænser for Kommissionens beslutninger i denne fase.

Hvis sagen rejses ved EF-domstolen, kan Kommissionen bede om at få nedlagt foreløbigt forbud mod anlægsarbejder, som det er sket ved et polsk motorvejsbyggeri. Ellers kører sagen som normalt ved Domstolen og kan tage flere år.

Sammenfatning

Habitatdirektivets regler gør, at ovenstående forhold bør medtages ved gennemgangen af mulige arealer til opstilling af testmøller. Da vindmøller af en sådan størrelse i eller nær et Natura 2000-område må forventes at kunne påvirke Natura 2000-områder væsentligt, skal man forinden dokumentere, at vindmøllerne ikke påvirker området. Vurderingen vil i sig selv være tidskrævende. Hvis det besluttes at unklade en vurdering, eller der træffes beslutning om en lokalisering, der kan påvirke et Natura 2000-område, uden at det er dokumenteret, at alternative lokaliseringer ikke findes, vil der være betydelig risiko for, at der rejses en traktatkrænkelssag mod Danmark for overtrædelse af habitatdirektivet.

EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE-GENERAL
ENVIRONMENT
Directorate B - Protecting the Natural Environment
ENV.B.2- Nature and Biodiversity

CGBN

**Co-ordination Group
for Biodiversity and Nature**

4th meeting - 12/02/09

Agenda item 4.A

Guidance for Wind Energy and Nature Conservation

(Doc. 4.A-6)

State of play

Context

The development of wind energy forms part of European Community commitments to achieve a 20% share of renewable energies in overall EU energy consumption by 2020. This is a key element of the strategy to tackle CO₂ emissions in the context of the climate change. As climate change represents one of the key threats to biodiversity, wind energy development provides a potentially important measure to offset and mitigate its effects. However, wind energy developments should be carried out in a sustainable and balanced way that does not lead to significant damage to sensitive areas of conservation importance, especially NATURA 2000 sites. The cumulative effect of different developments in such areas may also exacerbate this problem. In light of evidence of increased potential conflict, evidenced by complaints received by the Commission, and having regard to discussions within the framework of the Bern Convention and other international biodiversity conventions, the Commission has decided to prepare guidelines on this subject.

Objective

The aim is to provide guidance on how best to ensure that wind energy developments are compatible with nature conservation requirements of EU and other relevant international nature legislation applicable in Europe, taking into account at the same time the objectives and requirements of EU renewable energy policy and legislation. This guidance is to cover wild birds, which can be particularly sensitive to wind energy developments, but also other relevant taxa and habitat types that are considered to be significantly at risk from inappropriate wind energy developments. The aim is to promote good practice in relation to the location, planning, design, construction and operation of such facilities in order to minimize their impact on biodiversity.

Process and state of play

The Commission (DG ENV and DG TREN) has established an ad hoc group on wind energy and conservation comprised of representatives of Member States and key stakeholder groups. This

group has met three times. At the **third meeting on 10 July 2008 the Commission presented a draft of the guidance document, which has been subject to critical review of the ad hoc group**, including subsequent written comments to 25 August 2008¹. The document is currently being updated and completed in light of these comments and submissions. A report on progress was presented at the Standing Committee of the Bern Convention in November 2008. It is planned to present the final draft to the CGBN at its next meeting in June 2009.

¹ A dedicated CIRCA web site exists at http://circa.europa.eu/Members/irc/env/wind_nature/home